

การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

Needs Assessment for Welfare Provision of Private School Teachers in Bangkok

อรฉัตร ฟ่องสุวรรณ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา นันทะไชย² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย ออสุวรรณ³

Orachat Phongsuwan¹ Associate Professor Dr.Suchada Nanthachai² Assistant Professor Dr.Meechai Orsuwan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและลำดับความสำคัญตามความต้องการของครูที่มีต่อการจัดสวัสดิการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นตามความต้องการของครูที่มีต่อการจัดสวัสดิการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกตามเงินเดือนหรือชั้น ระยะเวลา การปฏิบัติงาน สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 377 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.871 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่คาดหวัง ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการจำเป็นในเรื่องของสวัสดิการด้านนันทนาการสูงสุดเป็นอันดับแรก
3. การเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของการจัดสวัสดิการโรงเรียนเอกชนจำแนกตามความแตกต่างของครู พบว่า 3.1) ครูเงินเดือนเบบี๋มเมอร์ ครูที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี และครูที่มีรายได้เฉลี่ย 20,001 – 25,000 บาท ต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด 3.2) ครูเงินเดือนเอ็นเอ็กซ์ ครูที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ 6 ขึ้นไป ครูที่มีสถานภาพสมรสและหย่า และครูที่มีรายได้เฉลี่ย 15,000–20,000 บาท ต้องการสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด 3.3) ครูเงินเดือนนาย ครูที่ปฏิบัติงาน 1–5 ปี และครูที่มีสถานภาพโสด ต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการมากที่สุด 3.4) ครูที่มีสถานภาพหม้าย และครูที่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 25,000 บาท ต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น สวัสดิการ ครูโรงเรียนเอกชน

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Master of Education Program in Faculty Educational Administration Kasetsart University

²ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²Special Expert, the Educational Administration Program, Kasetsart University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³Assistant Professor in Faculty of Education Kasetsart University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อรฉัตร ฟ่องสุวรรณ, orachat.p@ku.th

รับเมื่อ 11 มีนาคม 2564 แก้ไข 28 เมษายน 2564 ตอรับ 2 พฤษภาคม 2564

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the current state and the expectation state for welfare provision of private school teachers in Bangkok 2) to study the priority need index (PNI) according the teachers' need toward welfare provision of private school in Bangkok, and 3) to compare PNI for welfare provision of private school in Bangkok classified by generation, work experience, status, and income. A questionnaire was a tool used in data collecting with IOC value ranged from 0.60–1.00 and the reliability level of 0.871. Krejcie and Morgan (1970) table of sample size determination was used for creating samples for the research. Frequency, percentage, mean, standard deviation and the priority need index (PNI) were used to achieve the research objectives.

The research results showed as follows

1. the current state for welfare provision of private school teachers in Bangkok was at a moderate level, while expectation state was at high level
2. the private school teachers in Bangkok had a highest requirement for recreational welfare as the priority need
3. A comparison of the need of private school welfare classified by teachers' differences found that 3.1) generation baby boomer teachers, teachers working less than 1 year and teachers with an average income of 20,001 – 25,000 baht had the highest need for economic welfare. 3.2) generation X teachers, teachers working for 6 years and more, married and divorced teachers and teachers with an average income of 15,000 – 20,000 baht had the highest need for recreation welfare 3.3) generation Y teachers, teachers working between 1 – 5 years and single teachers had the highest need for economic and recreation welfare 3.4) widowed teachers and teachers with an average income more than 25,000 baht had the highest need for health care welfare.

Keywords: Needs Assessment, Welfare, Private School Teachers

กุ่มิหลัง

บุคคละกรนั้บเป็นทรั้พยากรมมนุษย์ที่มืความสำคั้ญอย่างยั้งขององค้การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่งจากเป็นพันเพื่งสำคั้ญในการกำหนดความสำเร็จขององค้การและเป็นผู้ซ้บเคล็่ยนองค้การให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดั่งนั้นการกำหนดให้มืระบบการจุงใจจึงเป็นหนึ่งในแนวทางการบริหารบุคคละกร โดยมืสวัสดิการเป็นหนึ่งในเค็รื่งมืี่สร้างควมพึงพอใจต่อการใช้ชีวิตในสถานี่ทำงาน (ธนิศร ยืนยง, 2561, หน้า 47) ซึ่งสวัสดิการถือได้ว่าเป็นสิ่งี่มืความสำคั้ญเนื่งจากสวัสดิการขององค้การเปรียบได้กับการจัดการคุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งการที่บุคคละกรได้รับการดูแลเอาใจใส่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสถานี่ทำงานนั้บเป็นสิ่งี่สร้างควมพึงพอใจให้กับบุคคละกรนั้บเอง (ช้ชวาล ทัดศิวัช, 2553, หน้า 86) อีกทั้งการได้รับสวัสดิการยั้งจุงใจให้บุคคละกรมืขวัญกำล้งใจที่ดีและทำให้บุคคละกรเหล่านั้นสามารถใช้กำล้งควมสามารถทั้งหมดในการทำงานได้อย่างเต็มที ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานที่มากขึ้น รวมถึงยั้งส่งผลต่อผลลั้ท์ในภาพรวมขององค้การอีกด้วย (ธนิศร ยืนยง, 2561, หน้า 49)

องค้การทางการศึกษาเป็นองค้การหนึ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เนื่งจากมืบทบาทในการพัฒนาทรั้พยากรมมนุษย์ เพื่อบั้ยนบุคคละกรที่มืคุณภาพให้กับสังคมและเป็นกำล้งสำคั้ญของประเทศชาติ (สำนั้งงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1) โดยกระบวนการดังกล่าวมืครูเป็นผู้ซ้บเคล็่ยนคนสำคั้ญ กล่าวคือ ครู เป็นผู้นำนโยบายสู่

การปฏิบัติ ดังนั้นการสร้างและบำรุงขวัญกำลังใจ โดยการให้สวัสดิการแก่ครูจึงมีความจำเป็น โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบการศึกษาของประเทศไทยมาตลอดระยะเวลายาวนาน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2563, หน้า 1) ซึ่งในปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวน 657 โรงเรียน โดยมีครูมากกว่า 20,000 คน (ฝ่ายทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2563, หน้า 15) แต่การคุ้มครองและสวัสดิการต่าง ๆ กลับมีไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการ ฉะนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องจัดหาสวัสดิการที่หลากหลายให้กับครูเพื่อทดแทนและสนองต่อความต้องการของบุคลากรในองค์การของตนเอง

จากประเด็นด้านการจัดสวัสดิการของหน่วยงานที่ดูแลครูโรงเรียนเอกชนนั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของครูได้ ทำให้เกิดปัญหาการโยกย้ายเปลี่ยนงานของครูเอกชนสู่ภาครัฐเป็นจำนวนมาก เนื่องจากข้าราชการครูจะได้รับสิทธิและผลประโยชน์ตอบแทน ทั้งในระหว่างรับราชการอยู่ เมื่อออกจากราชการแล้ว รวมไปถึงการช่วยเหลือเมื่อเสียชีวิตมากกว่านั้นยังครอบคลุมไปถึงบิดา มารดา คู่สมรส และบุตร (สุทัศน์ ภูมิภาค, 2562, หน้า 6) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีประชากรครูเอกชนมากที่สุด โดยมีจำนวนมากถึง 20,009 คน จากครูเอกชนทั้งหมด 10,339 คน ทั่วประเทศ (ฝ่ายทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2563, หน้า 15)

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนเพื่อเพิ่มความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตในสถานที่ทำงาน รวมถึงคุณภาพชีวิตส่วนตัว โดยสำรวจความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาในกิจการสนองความต้องการให้ตรงจุด (สุวิมล ว่องวานิช, 2550; หน้า 7) ดังนั้นเพื่อให้โรงเรียนเอกชนสามารถจัดสวัสดิการของครูได้ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการสำหรับครูของโรงเรียนเอกชนต่อไป

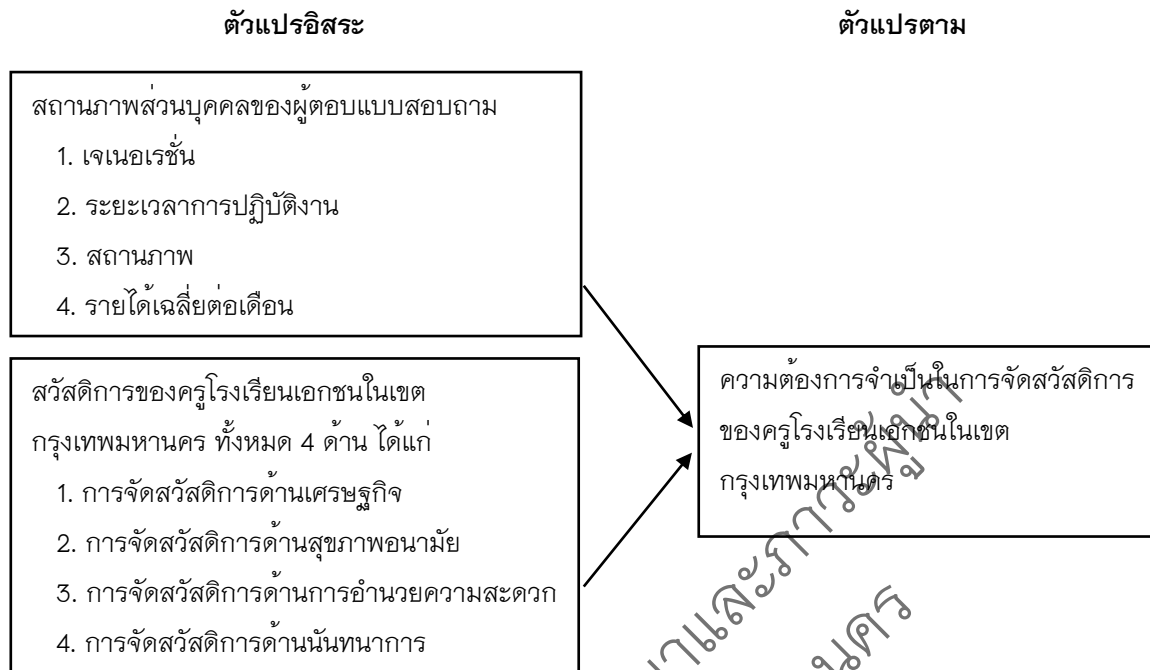
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด
2. ความต้องการจำเป็นและลำดับความสำคัญตามความต้องการของครูที่มีต่อการจัดสวัสดิการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร
3. ความต้องการจำเป็นตามความต้องการของครูที่มีต่อการจัดสวัสดิการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกตามเจเนอเรชั่น ระยะเวลาการปฏิบัติงาน สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและลำดับความสำคัญตามความต้องการของครูที่มีต่อการจัดสวัสดิการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นตามความต้องการของครูที่มีต่อการจัดสวัสดิการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกตามเจเนอเรชั่น ระยะเวลาการปฏิบัติงาน สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20,009 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 377 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) แล้วใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เจเนอเรชั่น ระยะเวลาการปฏิบัติงาน สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ที่มีการตอบสนองคู่ (Dual-response format)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended questions)

โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม (Content validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ซึ่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าเท่ากับ 0.871

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) จำนวน 377 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอรับความอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 377 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนอยู่ในอัตราการตอบกลับที่ยอมรับได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เพียงพอและน่าเชื่อถือที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1) ค่าความถี่ 2) ค่าร้อยละ 3) ค่าเฉลี่ย 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 1.26) โดยที่การจัดสวัสดิการด้านการอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 1.31) รองลงมาคือด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.24) และด้านนันทนาการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 1.22) ส่วนสภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 1.06) โดยความคาดหวังต่อการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 1.06) และด้านนันทนาการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.16)

2. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการจำเป็นในสวัสดิการด้านนันทนาการเป็นลำดับแรก (PNI = 0.43) รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ (PNI = 0.42) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการอำนวยความสะดวก (PNI = 0.32) เมื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ของการจัดสวัสดิการ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า

2.1 ความต้องการจำเป็นลำดับแรกทางด้านเศรษฐกิจ คือ โรงเรียนมีเบี้ยขยันประจำปีให้แก่ครู (PNI = 0.59) รองลงมา คือ โรงเรียนมีเงินพิเศษ (โบนัส) ประจำปีให้แก่ครู (PNI = 0.55) และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้แก่ครูเพื่อใช้ในการตกแต่งห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศทางวิชาการหรือตามเทศกาลต่าง ๆ (PNI = 0.31)

2.2 ความต้องการจำเป็นลำดับแรกด้านสุขภาพอนามัย คือ โรงเรียนมีการจัดทำประกันสุขภาพแบบกลุ่มให้แก่ครู (PNI = 0.51) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ครู (PNI = 0.39) และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีห้องพยาบาลสำหรับครูที่มีอาการเจ็บป่วย ในขณะที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน (PNI = 0.29)

2.3 ความต้องการจำเป็นลำดับแรกด้านการอำนวยความสะดวก คือ โรงเรียนจัดที่พักโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย หรือจัดเก็บในอัตราที่ต่ำกว่าที่พักภายนอกสำหรับครูที่มีที่พักอาศัยไกลจากโรงเรียน (PNI = 0.54) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่ม ประเภทเครื่องดื่มชง ในราคาขอมเยา (PNI = 0.46) และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีห้องน้ำที่เพียงพอต่อการใช้งานของครู (PNI = 0.15)

2.4 ความต้องการจำเป็นลำดับแรกด้านนันทนาการ คือ โรงเรียนจัดสถานที่และอุปกรณ์เพื่อความบันเทิงสำหรับครู เช่น ห้องคาราโอเกะ หรือมีสถานที่สำหรับดูหนัง ฟังเพลง เป็นต้น (PNI = 0.64) รองลงมา คือ โรงเรียนมีห้องพักผ่อนสำหรับครู (PNI = 0.54) และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนจัดงานรื่นเริงให้แก่ครูในเทศกาลต่าง ๆ อย่างเป็นประจำ (PNI = 0.28)

3. ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการจัดสวัสดิการ เมื่อจำแนกตามเงินเดือน ระดับเวลาการปฏิบัติงาน สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่ามีความแตกต่างกัน ดังนี้

3.1 ครูเงินเดือนเบบี๋มเมอร์ต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด (PNI = 0.28) ครูเงินเดือนเอ็กซ์ ต้องการสวัสดิการด้านนันทนาการ (PNI = 0.49) ส่วนครูเงินเดือนวัยต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ และด้านนันทนาการมากที่สุด (PNI = 0.43)

3.2 ครูที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี ต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด (PNI = 0.44) ครูที่ปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี ต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการมากที่สุด (PNI = 0.50) ส่วนครูที่ปฏิบัติงาน 6 – 10 ปี และครูที่ปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ต้องการสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุดเหมือนกัน (PNI = 0.44, 0.38 ตามลำดับ)

3.3 ครูที่มีสถานภาพโสดต้องการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการมากที่สุด (PNI = 0.44) ครูที่มีสถานภาพสมรสและหย่าต้องการสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุดเหมือนกัน (PNI = 0.42, 0.51 ตามลำดับ) ส่วนครูที่มีสถานภาพหม้ายต้องการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด (PNI = 0.30)

3.4 ครูที่มีรายได้เฉลี่ย 15,000–20,000 บาท ต้องการสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด (PNI = 0.45) ครูที่มีรายได้เฉลี่ย 20,001–25,000 บาท ต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด (PNI = 0.45) ส่วนครูที่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 25,000 บาท ต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด (PNI = 0.26)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดสวัสดิการครูของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่คาดหวังโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิจัยนี้เป็นการประเมินโดยครู ตามการรับรู้ของครู ซึ่งส่งผลให้ภาพรวมของการจัดสวัสดิการในปัจจุบันอยู่ในระดับที่น้อยกว่าสิ่งที่ครูคาดหวัง โดยครูอาจเล็งเห็นว่าสวัสดิการที่ครูได้รับนั้นไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง จึงทำให้ภาพรวมของการจัดสวัสดิการของโรงเรียนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสิ่งที่ครูต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Odeku and Odeku (2015, p. 23) ที่พบว่าลูกจ้างในองค์การมีการเรียกร้องการจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

2. จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อการจัดสวัสดิการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นการทำให้ร่างกายรู้สึกสดชื่น และยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและเป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับคนในองค์การได้กระทำร่วมกันในช่วงเวลาว่าง เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

ผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้เกิดความพึงพอใจ รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตอีกด้วย (กรมพลศึกษา, 2557, หน้า 155) อีกทั้งในปัจจุบันหลายองค์การส่งเสริมให้มีกิจกรรมการออกกำลังกาย ซึ่งรวมอยู่ในกิจกรรมนันทนาการมากขึ้น ครูโรงเรียนเอกชนจึงหันมาให้ความสนใจในกิจกรรมดังกล่าวมากขึ้น

3. เมื่อจำแนกตามเจเนอเรชั่น พบว่า ครูในแต่ละเจเนอเรชั่นมีความต้องการสวัสดิการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุชาติ นันทะไชย และคณะ (2564, หน้า 2) ที่พบว่าเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์ และวาย มีความต้องการจำเป็นสูงสุดลำดับแรกของการจัดสวัสดิการที่แตกต่างกันไป ซึ่งครูเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์มีความต้องการจำเป็นสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้วยลักษณะของคนในเจเนอเรชั่นนี้ต้องเผชิญกับความยากลำบากต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากภาวะสงคราม จึงทำให้เป็นคนที่มีฐานะยากจน รวมถึงต้องรับผิดชอบผู้อื่นหรือครอบครัว ด้วยเหตุนี้จึงอาจเป็นผลที่ทำให้ครูในเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์เห็นความสำคัญในเรื่องเศรษฐกิจ จึงต้องการสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากกว่าเจเนอเรชั่นอื่น ในขณะที่ครูเจเนอเรชั่นเอ็กซ์มีความต้องการจำเป็นสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 55 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีประสิทธิภาพการทำงานในองค์การมาระยะหนึ่งแล้ว และมีความมั่นคงทางด้านการเงินพอประมาณ ประกอบกับเป็นกลุ่มคนที่มีลักษณะนิสัยที่ชอบใช้ชีวิตสะดวกสบาย (สุชาติ นันทะไชย และคณะ, 2564, หน้า 4) ทำให้คนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด ส่วนครูเจเนอเรชั่นวาย มีความต้องการจำเป็นสวัสดิการทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการมากที่สุดเท่ากัน ครูเจเนอเรชั่นวายเป็นครูที่มีอายุน้อยที่สุดในโรงเรียนที่ต้องการทั้งความมั่นคงทางด้านการเงินและความสนุกสนานจากการทำงาน มากไปกว่านี้คนเจเนอเรชั่นวายมีลักษณะที่ชอบความสะดวกสบาย ต้องการความชัดเจนในด้านต่าง ๆ เมื่อทำสิ่งใด ๆ ต้องทราบถึงผลลัพธ์ที่ตนเองและองค์การจะได้รับ คาดหวังเงินเดือนที่สูง เป็นต้น (สุชาติ นันทะไชย และคณะ, 2564, หน้า 4) จากที่กล่าวข้างต้นอาจทำให้ครูเจเนอเรชั่นวายต้องการผลตอบแทนการทำงานอย่างเต็มที่และต้องการการผ่อนคลายและคุณภาพชีวิตที่ดีในที่ทำงาน ซึ่งเป็นผลที่ทำให้ครูเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการจำเป็นในด้านเศรษฐกิจและนันทนาการมากที่สุดนั่นเอง

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี มีความต้องการจำเป็นสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากครูต้องการสร้างฐานะให้กับตัวเอง ฉะนั้นการสนับสนุนด้านการเงินจากทางโรงเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญ ครูที่ปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี มีความต้องการจำเป็นสวัสดิการทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจะ 1 - 5 ปี เป็นช่วงเวลาที่เริ่มต้นของการทำงาน ซึ่งครูก็ยังให้ความสำคัญด้านการเงิน แต่เริ่มมีความคุ้นเคยกับเพื่อนร่วมงานจึงต้องการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเพื่อนครูมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงต้องการสวัสดิการทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการมากเป็นลำดับแรก ส่วนครูที่ปฏิบัติงาน 6 - 10 ปี และครูที่ปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี มีความต้องการจำเป็นสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด น่าจะมีสาเหตุมาจากเป็นกลุ่มคนที่เริ่มมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ จึงไม่ได้กังวลเรื่องการเงินเท่าที่ควร แต่ให้ความสำคัญในเรื่องของนันทนาการที่จะส่งเสริมความบันเทิง ความสุขสบาย และความเพลิดเพลินในที่ทำงาน รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ซึ่งทั้งสวัสดิการด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการเป็นหนึ่งในการจัดสวัสดิการเพื่อให้เกิดการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดี โดยสวัสดิการด้านเศรษฐกิจทำให้บุคคลมีรายได้อย่างน้อยเพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ ส่วนสวัสดิการด้านนันทนาการถูกจัดขึ้นเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนทางร่างกายและจิตใจอย่างมีคุณภาพ (ระพีพรรณ คำหอม, 2554, หน้า 26)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ครูที่มีสถานภาพโสดมีความต้องการจำเป็นสวัสดิการทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านนันทนาการมากที่สุด อาจเป็นเพราะครูกลุ่มนี้จำเป็นต้องดูแลตัวเอง ไม่มีใครช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายหรือไม่มีคนคอยสนับสนุนทางการเงิน จึงมีความต้องการสวัสดิการทางด้านเศรษฐกิจ มากไปกว่านี้ยังเป็นกลุ่มครูที่อาจจะต้องอยู่คนเดียวเป็นหลัก ฉะนั้นการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนครูทั้งนอกและในเวลางานจึงเป็นอีกประเด็นที่ให้ความสำคัญ ครูที่มี

สถานภาพพลมรสและครูที่มีสถานภาพหย่ามีความต้องการจำเป็นในสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด อาจเป็นเพราะครูในกลุ่มนี้นับว่าเป็นกลุ่มคนที่มีและเคยมีคู่ชีวิตที่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวได้ ฉะนั้นความกังวลด้านการเงินอาจไม่ใช่ประเด็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ครูในกลุ่มนี้อาจจะเล็งเห็นถึงความสำคัญของสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด เน้นความพึงพอใจจากการทำงานเป็นสำคัญ ส่วนครูที่มีสถานภาพหย่ามีความต้องการจำเป็นในสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด อาจมีสาเหตุมาจากครูที่มีสถานภาพหย่าจำเป็นต้องเป็นเสาหลักของครอบครัว อีกทั้งอาจจะมีประสบการณ์ที่ต้องสูญเสียคู่สมรสด้วยอาการเจ็บป่วย จึงทำให้ตระหนักถึงความสำคัญทางด้านสุขภาพมากขึ้น สอดคล้องการงานวิจัยของไพฑูริย์ มาเมือง (2562, หน้า 51) ที่พบว่า ปัจจุบันผู้สูงอายุหรือบุคคลที่คู่สมรสเสียชีวิตมีความต้องการการช่วยเหลือและการดูแลด้านสุขภาพมากกว่าบุคคลในสถานภาพอื่น

เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ครูที่มีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท มีความต้องการจำเป็นในสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่มีโอกาสเรียกร้องสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากนัก ประกอบกับมีความเครียด ความกดดัน ทั้งเรื่องการทำงานและเรื่องส่วนตัว เพื่อชดเชยสิ่งเหล่านี้ทำให้มีความต้องการด้านความบันเทิงและกิจกรรมรื่นเริงต่าง ๆ ก็เป็นไปได้ ส่วนครูที่มีรายได้ 20,001 – 25,000 บาท มีความต้องการจำเป็นในสวัสดิการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าครูในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่เคยได้รับค่าตอบแทนหรือรายรับที่ค่อนข้างสูง แต่ด้วยสถานการณ์ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จึงทำให้มีรายรับที่น้อยลง ส่งผลให้มีความต้องการการสนับสนุนด้านการเงินมากกว่าที่ผ่านมา อาจจะเป็นในเรื่องของการกู้ยืมฉุกเฉิน การสำรองเงินเพื่อใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิณี เพชรสว่าง และคณะ (2560, หน้า 63) ที่พบว่า เมื่อเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ ในปี 2554 บริษัทได้จัดสวัสดิการให้เป็นพิเศษ โดยเป็นสวัสดิการที่นอกเหนือจากกฎหมายกำหนด เพื่อช่วยเหลือพนักงานในด้านต่าง ๆ รวมถึงให้การช่วยเหลือด้านการเงิน เนื่องจากต้องการดูแลทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรนั่นเอง ส่วนครูที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท มีความต้องการจำเป็นในสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด น่าจะมีเหตุผลมาจากที่ครูในกลุ่มนี้มาความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจพอสมควรแล้ว และเมื่อพิจารณาอย่างละเอียดครูโรงเรียนเอกชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ส่วนมากจะมีอายุงานที่ค่อนข้างยาวนาน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ อาจเป็นครูสูงอายุที่มีความกังวลเรื่องสุขภาพมากกว่าด้านอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรต บุญอ่อน (2563, หน้า 122) ที่พบว่าในปัจจุบันแนวโน้มของผู้ที่สูงอายุมีมากขึ้น และเมื่ออายุยิ่งมาก โรคภัยไข้เจ็บก็มากตามไปด้วย จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ครูต้องการให้โรงเรียนมีเบี้ยขยันประจำปีให้แก่ครู ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง ด้วยการมาทำงานสม่ำเสมอ ไม่ขาด ไม่ลา และไม่มาทำงานสาย ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการให้ค่าตอบแทนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งหนึ่งในค่าตอบแทนดังกล่าว คือ การให้เบี้ยขยัน โดยอาจจะเป็นเบี้ยขยันในอัตราคงที่ กล่าวคือ ครูที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับสวัสดิการในส่วนนี้จะได้รับเบี้ยขยันในอัตราเดียวกันทุกคน

1.2 จากผลการวิจัยการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ครูต้องการให้โรงเรียนมีการจัดทำประกันสุขภาพแบบกลุ่มให้แก่ครู ดังนั้นผู้บริหารอาจจัดสรรงบประมาณสำหรับการดูแลสุขภาพครูด้วยการมอบสวัสดิการด้านการประกันสุขภาพแบบกลุ่มในวงเงินที่เหมาะสมให้แก่

ครูทุกคน หรือประกันสุขภาพแบบกลุ่มที่มีวงเงินการรักษาที่สูงขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมการดูแลสุขภาพที่มากขึ้น โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจของครู ซึ่งโรงเรียนอาจจะออกค่าเบี้ยประกันให้บางส่วน

1.3 จากผลการวิจัยการจัดสวัสดิการด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ครูต้องการให้โรงเรียนจัดที่พักโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายหรือจัดเก็บในอัตราที่ต่ำกว่าที่พักภายนอกสำหรับครูที่มีที่พักอาศัยไกลจากโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูที่ที่พักอาศัยไกลจากโรงเรียน โดยโรงเรียนอาจให้ที่พักในบริเวณโรงเรียนหรือเช่าอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเพื่อใช้เป็นที่พักสำหรับครู และจัดเก็บค่าใช้จ่ายในอัตราที่ต่ำกว่าที่พักภายนอก หรืออาจจะไม่จัดเก็บค่าใช้จ่ายแต่ให้ครูเป็นผู้รับผิดชอบค่าไฟฟ้าและค่าประปาประจำเดือน

1.4 จากผลการวิจัยการจัดสวัสดิการด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ โรงเรียนจัดสถานที่และอุปกรณ์เพื่อความบันเทิงสำหรับครู เช่น ห้องคาราโอเกะหรือมีสถานที่สำหรับดูหนัง ฟังเพลง เป็นต้น ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษาสมาคมของครู ใช้ชีวิตของครู ผู้บริหารอาจจะพิจารณาในเรื่องของการปรับสถานที่ในโรงเรียนเพื่อสร้างพื้นที่สำหรับการพักผ่อนให้แก่ครู หรืออาจประสานงานความร่วมมือกับร้านอาหารหรือสถานที่ที่มีความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์เพื่อความบันเทิง เพื่อให้ครูได้เข้าไปใช้บริการในอัตราค่าบริการพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการจำเป็นในการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการมากที่สุด ดังนั้นควรศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการตามความต้องการของครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความคาดหวังต่อการจัดสวัสดิการระดับมาก ดังนั้นควรศึกษาถึงอิทธิพลของการจัดสวัสดิการที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อโรงเรียนของครูเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

2.3 เพื่อให้การจัดสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนเป็นไปอย่างครอบคลุม ควรมีการวิจัยการจัดสวัสดิการในด้านอื่น ๆ เช่น สวัสดิการด้านการศึกษา เป็นต้น และมากกว่านี้ควรมีการศึกษาประชากรครูเอกชนในพื้นที่อื่นนอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กรมพลศึกษา. (2557). *คู่มือผู้นำนันทนาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การส่งเสริมการค้าทางการศึกษา
ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ชัชวาล ทัดศิวิชัย. (2553). คุณภาพชีวิตการทำงาน: องค์ประกอบหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อความยั่งยืน
ขององค์กร. *รัฐสภาสาร*. 58(3); 71 – 121.

ธนิศร ยืนยง. (2561). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ Human Resource management*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์อินทพาส.

ฝ่ายทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2563). *จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2563*.

- ไพฑูริย์ มาเมือง. (2562). การถอดรหัสสวัสดิการสังคมของประเทศอิตาลีสู่แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 5(1); 51-66.
- ภาวิณี เพชรสว่าง และคณะ. (2560). การจัดสวัสดิการของสถานประกอบการ. *วารสาร ธุรกิจปริทัศน์*. 9(2); 54 – 67.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2554). *สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560– 2579*. สืบค้นจาก <https://www.aidfunds.org/>.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2563). *บทบาทของโรงเรียนเอกชน*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/prachasampan56/bthbath-khxng-rongreiyn-xekchn>.
- สุชาติ นันทะไชย และคณะ. (2564). แนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์ และวาย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม (e-JODIL)*. 11(1); 1 – 16.
- สุทัศน์ ภูมิภาค. (2562). *สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ หลักเกณฑ์อายุราชการ*. สืบค้นจาก <https://www.kruupdate.com/8283/>.
- สุพรต บุญอ่อน. (2563). โรงเรียนผู้สูงอายุ: การจัดการสุขภาพและสวัสดิการผู้สูงอายุในภาคกลาง. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5(1); 122 – 149.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*. 30(3); 607 – 610.
- Odeku, F. and Odeku, O. (2015). Importance of the welfare facilities in the workplace; issue in perspectives. *Socioeconomica – The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development* 4(7); 23 – 34.